

NAGYMAROS VÁROS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA



2010. November

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
1.1 Önkormányzatok környezetvédelmi feladatai	3
2. A település bemutatása elhelyezkedése	3
3. Felszíni és felszín alatti vizek állapota	4
3.1 Csapadékvíz elvezetés.....	4
3.2 Termál fürdő	4
4. Szennyvízhálózat kiépítettsége és szennyvízkezelés.....	5
5. Hulladékkezelés.....	6
5.1 Szelektív hulladékgyűjtés.....	6
5.2 Külterületi konténeres hulladék.....	6
5.3 Illegális hulladéklerakó megszüntetése.....	7
5.4 komposztálás	7
6. Épített környezet védelme.....	7
6.1 Helyi védettségű épületek	7
7. Régészeti területek védelme.....	8
8. Zaj-, és rezgésvédelem.....	9
9. Közlekedésszervezés	9
9.1 Úthálózat fejlesztése	9
9.2 Elkerülő, illetve tehermentesítő út létrehozása.....	9
9.3 Kamionforgalom csökkentése	9
9.4 Komp forgalmi rendjének rendezése	10
9.5 Parkolók számának növelése	10
10. Ivóvíz ellátás	10
10.1 Vízbiztosítás létesítményei.....	10
10.2 Védterületek	10
10.3 Üzemeltető szervezet	11
11. Zöldterület gazdálkodás.....	11
11.1 Fő tér fenntartása és virágosítása	11
11.2 Magyar utca rendezése.....	11
11.3 Duna-part rendezése.....	11
11.4 Egyéb közparkok és zöldterületek	12
12. Természetvédelem.....	12
12.1 Szelídgesztenyés területek védelme.....	13
12.2 Natura 2000-es területek	113
12.3 Alsómezői parcellák természeti értékei	113
12.4 Ökoturizmus fejlesztése	14
12.5 Borturizmus fejlesztése	14
13. Környezeti nevelés.....	15
13.1 Általános iskolában környezetvédelem hangsúlyozása	15
14. Energia-megtakarítás ösztönzése az intézményeknél és háztartásoknál.....	15
15. Havária tervek	15
15.1 Árvíz.....	15
15.2 Partfalomlás	16
15.3 Pincebeszakadás	16
15.4 Nyári Hőségriadó.....	16
15.5 Viharok csapadékelvezetése	16
16. Mellékletek.....	17

1. Bevezetés

1.1. Önkormányzatok környezetvédelmi feladatai

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény külön fejezetben foglalja össze a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait. Ezek között

- a 46.§.(1) b) pontjában írja elő a települési környezetvédelmi program kidolgozását, az f) pont a fejlesztések során is előírja a környezetvédelmi szempontok érvényesítését;
- a 46.§.(1) a) és c) pontjában, általánosságban rögzíti a környezetvédelmi célú helyi önkormányzati rendeletek alkotását és a hatósági tevékenységet, továbbá hasonló jogszabály-alkotó és hatósági/ellenőrző funkciót deklarál a 37.§ is, az állam és az önkormányzatok számára egyaránt;
- a 46.§. (1) d) pontja együttműködést ír elő más hatóságokkal és társadalmi szervezetekkel;
- a 46.§ (1) e) pontja a környezet állapotának figyelemmel kísérését írja elő.

Részleteiben az 1995. évi LIII. törvény 46.§ (1) a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében

- a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;
- b) a Programban foglalt célokkal, feladatokkal és a település rendezési tervével összhangban illetékességi területére önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselőtestülete (közgyűlése) hagy jóvá;
- c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;
- d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel,
- e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;
- f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezet állapot javítását.

A felsorolásból jól látható, hogy a települési önkormányzatok feladatai között a környezetvédelmi törvény kiemelt helyen fogalmazza meg a települési környezetvédelmi program készítését. Ezt a környezetvédelmi törvény 46.§ (1) b) pontja szerint a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban kell kidolgozni.

2. A település bemutatása elhelyezkedése

Nagymaros a Közép Magyarországi régióban, Budapesttől északra mintegy 50 km-re helyezkedik el a Dunakanyar egyik legszebb panorámájú területén. A település hosszan ékelődik be a Duna és a Börzsöny hegyei közé, csodálatos adottságai miatt rendkívül kedvelt turista célpont, így főleg tavasztól ősziig rendkívüli mértékben megnő az ide látogató turisták száma. A természetjáró kirándulók számára egész évben kiváló lehetőséget nyújt kisebb-nagyobb túrák megtételére, a városból 5 kijelölt turistaút is indul az erdőbe. A közel 5000

lakosú kisváros a Duna-parton terül el a 19 településből álló váci kistérség tagjaként. Ez a település a Börzsöny hegység lábainál, Károly Róbert által telepített szelídgesztenye erdőktől övezve terül el a Duna partján, melynek történelme visszanyúlik a XIII. századba. A német telepesek által lakott Nagymaros 1324-ben városi rangra emelkedett, melyet 9 királyunk is megerősített. A XX. Században sokáig mint község szerepelt, de 1996-ban visszakapta a városi rangját. A rendkívüli szépségű településen számos híres ember, művész telepedett le, köztük Kittenberger Kálmán neves Afrika-kutató, író, aki 1958-ig haláláig élt és alkotott Nagymaroson.

A római katolikus templom tornya a Dunakanyar egyetlen ma is álló középkori egyházi műemléke. A templomot már egy 1324-es kiváltságlevél is említi, akkor védőszentje Szent Márton volt. Később Szent Kereszt felmagasztalására szentelték, de a város védő szentje Szent Márton lett, kinek szobra a Fő téren áll.

3. Felszíni és felszín alatti vizek állapota

3.1 Csapadékvíz elvezetés

Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés. A város felé meredek nagyeresű völgyek haladnak, amelyek nagy vízgyűjtő területtel rendelkeznek. A hirtelen leesett csapadékot rövid időn belül bevezetik a lakott településre. A víznyelő árkok elégtelensége, a ritka tisztítás, a bedobált illegálisan lerakott szemét és faágak beszűkítik az átfolyó keresztmetszetet így több esetben okoznak komoly problémát. A legkritikusabb vízelvezető rendszerek a következők: Diófa utca, Szamaras utca, Fehérhegy utca, Latorvölgyi utak, Nagyhenci út. Ezeken a területeken nagy esőzések után igyekeznek az Önkormányzat valamint a helyi lakosság a helyreállításokat elvégezni, de igazi megoldás csak pályázati forrásokból, megfelelő szakmai tervezés után várható.

3.2 Felszín alatti vizek

A település közigazgatási területén a mezőgazdasági termelés intenzitás csekély, a volt gyümölcsösök és szőlők helyén nyaralókat építettek a tulajdonosok és üdülési célra hasznosítják a földeket a gazdálkodás helyett. Ennek következtében a növényvédő szer és műtrágya használata elenyészőnek tekinthető, viszont a megszorodott nyaralóépületek szennyvízelvezetése a szabályozás ellenére nem megoldott. A volt zártkerti területeken a szennyvízcsatorna hálózat nem került kiépítésre, így a lakosok egyedi szikkasztóaknák építésével oldották meg a keletkezett szennyvíz tárolását. Az aknák vízzáró képessége a házi kivitelezés következtében nem tekinthető tökéletesnek, így valószínűsíthető a talajvizek szennyvízzel való szennyezettsége.

3.3 Termál fürdő

Geológiai vizsgálatok alapján Nagymaros területe alatt jelentős mennyiségű termálvíz található amelyet már a 70-es évek során felfedeztek és felmerült egy termálfürdő létesítésének gondolata. Sajnos ez a szép gondolat megmaradt az álmok szintjén, mivel a nagypolitika itt is keresztülhúzta a szakma elképzeléseit és megkezdték a Bős-Nagymaros Vízlépcsőként elhíresült nagyberuházást. Mint ismeretes a nagymarosi vízerőmű megépítése a rendszerváltás és az akkori zöld mozgalom nyomása következtében félbeszakadt. Mindössze a Duna alatt átvezető közműalagút került kiépítésre amelyet a visegrádi újonnan épült szállodák a közműellátásukhoz kihasználhattak. A sors fintora, hogy Visegrád alatt ugyanaz a vízáadó réteg található mint Nagymaros alatt amelyet sikerült kiválóan kihasználnia. A visegrádi vár

látványa, ásványvízgyár létesítése, több szálloda és termálfürdő megépítésének köszönhetően Visegrád városa jelentős idegenforgalmi bevételekre tesz szert. A szomszéd település, és a termál beruházás kapcsán országosan sikeres települések példáján felbuzdulva Nagymaros is újból tervbe vette egy termálfürdő létesítését. A városi sportpálya területére az önkormányzat kútúrású engedéllyel rendelkezik, amelyet egy magánvállalkozóval közös konzorciumban tervez egy termálfürdőt és szállodát építeni, mely reményeink szerint 2013-ig megnyitja kapuit.

4. Szennyvízhálózat kiépítettsége és szennyvízkezelés

Az egyre növekvő lakossági létszám, illetve a vízfelhasználási szokások megváltozása miatt szükség volt a szennyvízkezelés egységes és korszerű megoldására. A nagymarosi lakosság megértve a probléma súlyát, az Önkormányzattal közös beruházásban kiépítette a szennyvízelvezető rendszert. Nagymaroson a csatornázás kiépítettsége belterületen eléri a 95 % ot. Az ivóvízhálózat és szennyvízhálózat üzemeltetését a DMRV Duna Menti Regionális Vízmű Zrt. végzi. A kiépült szennyvíz hálózattal jelentősen csökkent a talajszennyezés, a felszín közeli rétegvizek minősége a kiépítés után ugrásszerűen javult. A szennyvíz kezelését a váci szennyvíz-tisztítóüzemben végzik.

A talaj, a talajvíz és a rétegvizek védelme érdekében a szennyvizekkel a környezetet nem szabad szennyezni, ezért: a) A szennyvizek közvetlen talajba szikkasztása a település teljes közigazgatási területén tilos, az még átmenetileg sem engedélyezhető. b) Nyílt árokra, egyéb időszakos, vagy állandó vízfolyásba való szennyvízrákötés, valamint felhagyott kutakba történő szennyvíz bevezetés szigorúan tilos, előfordulása esetén a 219/2004.(VII.21.) Korm rendelet szankcióinak alkalmazásával azonnal meg kell szüntetni. c) A már csatornázott, illetve a csatornázásra kerülő utcákban, a csatorna kiépítését követő egy éven belül kötelezni kell az érintett telkeket a közcsatornára való rákötésre. Kivételt tenni csak azoknál a már beépített ingatlanoknál lehet, amelyeken a szennyvizek gyűjtése-tárolása a közcsatorna hálózat kivitelezését megelőzően, vízzárósági próbával igazoltan vízzáróan kivitelezett műtárgyba történik és a szennyvizek elszállíttatása számlával folyamatosan igazolható. d) Beépítésre szánt területen új beépítésre csak akkor adható engedély, ha a telkeken létesítendő építményekből a szennyvíz közcsatorna hálózattal elvezethető. e) A beépítésre nem szánt területen elhelyezhető építményben keletkező szennyvizeket, ha:

- a napi keletkező szennyvíz mennyisége nem haladja meg az 5 m³-t és a közcsatorna hálózat nem közelíti meg a fejlesztésre kerülő telket 100 m távolságon belül, akkor a szennyvizeket vízzárósági próbával igazoltan vízzáróan kivitelezett, zárt medencébe kell összegyűjteni és szippantó kocsival a kijelölt lerakóhelyre szállítani. Ha a közcsatorna hálózat kiépítése a telket 100 m távolságon belül megközelíti, akkor az érintett ingatlanokat egy éven belül kötelezni kell a közcsatornára való rákötésre. Az engedélyadás feltétele, hogy olyan közlekedési útkapcsolattal rendelkezzen, hogy azt a szippantókocsi egész éven át zavartalanul, veszélytelenül meg tudja közelíteni;
- a napi keletkező szennyvíz mennyisége meghaladja az 5 m³-t, a közcsatorna hálózathoz csatlakozni 200 m távolságon belül nem lehet, továbbá egyéb előírások, korlátok nem tiltják, a helyben létesítendő szennyvíztisztító kisberendezés alkalmazása lehetséges az illetékes szakhatóságok hozzájárulásának függvényében. A kisberendezés védőterület igénye nem nyúlhat túl a tárgyi telken. A tisztítóberendezéssel azt a tisztítási hatásfokot kell teljesíteni, amit a befogadóhoz igazítva az illetékes szakhatóság (Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) meghatároz. Amennyiben a keletkező szennyvíz mennyisége meghaladja a napi 5 m³-t, de bármelyik illetékes szakhatóság nem ad hozzájárulást, akkor

helyi szennyvíztisztító kisberendezés létesítése nem engedélyezhető, ki kell várni, vagy ki kell építeni a közsatorna csatlakozás lehetőségét, különben addig új építési engedély nem adható. Nagymaros közigazgatási területén bármely építési övezetben kibocsátott szennyvíz szennyezettségének meg kell felelnie a kommunális szennyvíz szennyezettség mértékének, a későbbi közsatornára való rákötési előírásoknak. A technológiai szennyezettségű vizeket telken belül létesítendő szennyvízkezeléssel, a szennyezettség megengedett mértékéig elő kell tisztítani. (Állattartással összefüggően keletkező szennyvíz kezelése-elhelyezése egyedi megoldást igényel, amelyhez a szakhatóságok (ÁNTSZ, Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) engedélyének a beszerzése is szükséges.) Megfelelő szagtalanítóval kivitelezett szennyvízátemelő műtárgy 20 m-es, szagtalanító nélkül 150 m-es védőtávolság biztosítását igényli, amelyen belül lakó, üdülő, egyéb emberi tartózkodást szolgáló épület nem helyezhető el, élelmiszer és gyógyszer alapanyag nem termelhető, nem állítható elő, élelmiszer és gyógyszer nem gyártható, csomagolható, raktározható, forgalmazható.

5. Hulladékkezelés

A HÉSZ alapján:

A kommunális hulladékok gyűjtését, szállítását, ártalmatlanítását a mindenkor érvényben lévő önkormányzati köztisztasági rendeletben előírtak szerint kell tervezni és végrehajtani.

A területen keletkező hulladékokat úgy kell gyűjteni, hogy elkülönítve kerüljön kezelésre és elszállításra a kommunális, az ipari (nem veszélyes), valamint a veszélyes hulladék.

Folyékony fázisú veszélyes hulladék közsatornába nem engedhető. A települési szilárd és folyékony hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények a vonatkozó jogszabályok alapján veendő figyelembe.

A város területén törmeléklerakás is csak engedéllyel végezhető.

A veszélyes hulladékok gyűjtését, tárolását, szállítását, ártalmatlanítását, hasznosítását a mindenkor érvényben lévő magasabb szintű jogszabályban előírtak szerint kell tervezni és végrehajtani. A szippantott szennyvizek ártalmatlanítása, leürítése csak az engedélyezett fogadóállomásokon, helyeken lehetséges.

5.1 Szelektív hulladékgyűjtés

Nagymaros területén az Önkormányzat tulajdonában lévő Maros Kft. végzi a lakossági vegyes- illetve a szelektív hulladék begyűjtését és szállítását. Jelenleg 8 db szelektív hulladékgyűjtő sziget működik, ahol papír műanyag fém színes üveg, és fehér üveg elhelyezésére van lehetőség. A továbbiakban a „ZÖLD híd” önkormányzati tulajdonú társulás veszi át a hulladékgyűjtő szigetek üzemeltetését és a konténerek ürítését. A programban sajnos csökken a begyűjtött frakciók száma, mivel a fém dobozok számára kihelyezett konténerek megszüntetésre kerülnek, ezzel szemben viszont a begyűjtött hulladék ártalmatlanítása már az UNIO-s normáknak megfelelően történik. A fémhulladék leadására továbbra is lehetőséget biztosít a Maros Kft. telephelyén az üzemeltető. Továbbiakban azonban lehetőség lesz a zöld hulladék komposztálására, illetve annak külön gyűjtésére.

5.2 Külterületi konténeres hulladék

A volt „zártkerti” üdülő ingatlanok háztartási hulladékának elhelyezésére az önkormányzat 21 db 5 m³-es konténert helyezett el az üdülő-egyesületek kérésére. Sajnos jelentős költséget jelent a konténerek ürítése, mivel a szomszéd települések lakosai, illetve vállalkozók is ide hordják a saját szemetüket és a megtelt konténerek környékén kisebb hulladéklerakókat hoznak létre. A jelenlegi állapot hosszútávon nem tartható fenn, mivel a hulladék

elszállításának költségeit nem közvetlenül a lakosok fizetik meg, hanem az építményadóba lett beépítve és így nincsenek tisztában a hulladék ártalmatlanításának valódi költségeivel. A probléma megoldására több megoldási javaslat is felmerült, de az egyetlen végleges megoldást az jelenthetné, ha a külterületi lakók szolgáltatási szerződést kötnének a Maros Kft-vel, aki az edényes hulladékszállítást végzi a településen.

5.3 Illegális hulladéklerakó megszüntetése

Az önkormányzat a meglévő mezőőr mellett 2010 –évtől két főállású településőrt alkalmaz, akiknek az elsődleges feladata a kihelyezett konténerek ellenőrzése, illetve a beléjük és melléjük rakott illegális szemét lerakóinak szankcionálása. Munkájuk során jelentősen csökkent az illegálisan lerakott hulladék mennyisége, viszont nem szűnt meg teljesen.

5.4 Komposztálás

A kommunális hulladék mennyiségének csökkentését elősegítené a tudatos házi-kerti komposztálás. A háziasszonyok által rengeteg komposztálásra alkalmas konyhai illetve kerti hulladék kerül a szemetes kosarakba, mint például: gyümölcsbőr, tojáshéj, kávézacc, zöldségzár, falevél, fű és egyéb könnyen lebomló szerves melléktermék. Mivel a település lakosainak túlnyomó része családi házban él, így az udvarukban van lehetőség komposztálóedények elhelyezésére.

6. Épített környezet védelme

A HÉSZ-ben külön fejezet foglalkozik az épített környezet védelméről, melyet az alábbiak szerint foglalunk össze:

Az építmények és használatuk külön-külön és együttesen sem eredményezhetnek a jogszabályokban és más hatósági előírásokban megállapított terhelési határértékeket meghaladó mértékű káros hatást a környezetükre.

A terhelési határértékeket zaj- és rezgésvédelem, talajvédelem, radioaktivitás, a levegő tisztaságának védelme és a vízminőség tekintetében az építési engedély megkérésekor hatályos jogszabályok alapján kell meghatározni.

A környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységekre, beruházásokra magasabb rendű jogszabályok alapján előzetes vagy részletes környezeti hatásvizsgálatot kell készíteni a vonatkozó jogszabályok szerint (314/2005. (XII.25.) Korm.rend.).

Beépítési feltételek:

Az építési telken, építési területen a szabályozási előírásoknak megfelelő építmény akkor helyezhető el, ha a) a rendeltetésszerű használathoz szükséges villamosenergia-, ivóvízellátás biztosított, b) a keletkező szennyvíz és csapadékvíz elvezetése megoldott, c) a használat során keletkező hulladék elszállítása, ártalmatlanítása biztosított, d) az építmény és a tervezett tevékenység nem befolyásolja károsan a föld alatti és felszíni vizek mozgását és tisztaságát.

6.1 Helyi védettségű épületek

Nagymaros Város Önkormányzata a hatályos szabályozás figyelembe vételével rendelkezik a helyi védettségű épületek kijelöléséről és azok építési lehetőségeiről. A helyi védettséggel rendelkező épületek felújításához évről évre támogatási keretet állapít meg költségvetésében, mely támogatási lehetőséggel a helyi védett épületek felújítását, azok állagának megőrzését, ezzel a település összképének javulását kívánja megvalósítani.

A HÉSZ az alábbiak szerint rendelkezik:

Az országos védelem területei és tárgyai

1. Az országos egyedi védelem tárgyait és műemléki környezetüket a szabályozási tervlap rögzíti, valamint a rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.

2. A régészeti lelőhelyeket a szabályozási tervlap rögzíti, valamint jelen rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza.

a) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. (továbbiakban örökségvédelmi) törvény 11. §-a alapján a régészeti lelőhelyek, a törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak. Ezért a régészeti lelőhelyként rögzített területen a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal (bontás, alapozás, pince-, mélygarázs-építés, közművesítés, egyéb nyomvonalas létesítmények kiépítése, tereprendezés), illetve telekalakítás esetében az örökségvédelmi törvény 63. § (4) bekezdése alapján a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal területileg illetékes Budapesti Regionális Irodáját, mint szakhatóságot a konkrét tervekkel meg kell keresni.

b) Ha régészeti lelőhelyen kívül eső területen végzett földmunkák során váratlan régészeti lelet vagy emlék kerül elő, A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. tv. 24. §-ában foglaltak szerint kell eljárni, és haladéktalanul értesíteni kell a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságát.

A helyi védelem tárgyai:

1. A helyi védelem területeit és tárgyait a szabályozási tervlap rögzíti, valamint a rendelet 3. sz. melléklete tartalmazza. A szabályozás a helyi védelemre vonatkozóan kiterjed:

a) egyes épületek, építmények egyedi védelmére, b) egyes épületek, építmények telkükkel, illetve jelölt környezetükkel való együttes védelmére, c) egyes területek településszerkezeti védelmére d) egyes épületcsoportok együttes védelmére, valamint e) az a)–d) pontban felsoroltakkal kapcsolatos építési követelményekre.

A helyi védelem tárgyával kapcsolatos eljárási rendet, „Az építészeti és természeti értékek helyi védelmé”-ről szóló önkormányzati rendelet tartalmazza.

A helyi védelem tárgyai esetében bármely, magasabb rendű jogszabályban rögzített építésügyi hatósági engedélyhez kötött építési tevékenység egyben elvi építési engedélyhez kötött tevékenységnek számít.

Kilátás és rálátásvédelem is kidolgozásra került a rendeletben, ezen kívül a zöldfelület kialakult aránya nem csökkenthető!

7. Régészeti területek védelme

Nagymaroson jelenleg a ...sz. melléklet szerinti régészeti lelőhelyek kerültek kijelölésre.

A régészeti lelőhelyek, a régészeti érdekű területek, és egyéb területek esetén szükséges eljárás:

A kulturális örökség védelme érdekében a terület- és településfejlesztéssel, valamint a terület és településrendezéssel kapcsolatos változások, beruházások tervezését e védelemmel összhangban kell megoldani. A régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük. A 2001. évi LXIV. Kulturális Örökségről szóló törvény (továbbiakban KötV) 10.§-a szerint a régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti helyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni.

A KötV 11.§-a szerint a régészeti lelőhelyek általános védelem alatt állnak, ahonnan a régészeti örökség elemei csak feltárás keretében mozdíthatók el KötV 19.§ (1). A régészeti örökség védelme érdekében különös gonddal kell eljárni az építési és művelési ág változások kapcsán, mivel bármilyen, a föld felszíne alá mélyedő kivitelezési munkával elpusztulhatnak a régészeti örökség elemei.

8. Zaj-, és rezgésvédelem

Nagymaroson alapvetően két fő zajforrást tudunk említeni: a 12-es számú főút kamionforgalma és a települést közepén keresztülhaladó vasútvonal. A vasúti vágányon átlagosan óránként 3-6 szerelvény keresztülhaladására kell számítani. A vasúti közlekedés reggel négy óra és éjfél között zajlik. A keletkező zajt és rezgést legintenzívebben a vasúti töltés mellett épült házak esetében érzékelhető. A zaj hatása exponenciálisan csökken a vasúti vonaltól távolodva és 300 m után a zavaró hatása kevésbé érzékelhető, de a települést övező hegyekről lefutó völgyekben felfelé haladva a Duna hatására ismét felerősödik a zajhatás.

A másik komoly zaj illetve porszennyezést jelentő teherautó-forgalom a Megyeri híd megnyitása után minimálisan csökkent, de a szobi kőbánya és az Ipoly-völgyében található gyárak forgalma miatt még mindig jelentős forgalommal számolhatunk.

Helyi szabályozásunk így fogalmaz:

Zaj és rezgés elleni védelem szempontjából a figyelembe veendő zaj és rezgésterhelési határértékeket a 8/2002 (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet tartalmazza. Épületekben, helyiségekben belül a rendelet 4. és 5.sz-ú mellékleteiben közölt terhelési határértékek (zaj ill. rezgés) érvényesítendőek.

A gazdasági (ipari) és szolgáltató tevékenységet gyakorló létesítmények létesítése esetében a zajkibocsátási határértékeket az I. fokú környezetvédelmi hatóság írja elő a 24/1992. (I.28) Korm. r. alapján.

9. Közlekedésszervezés

9.1 Úthálózat fejlesztése

Nagymaros legfőbb közlekedési útja a 12-es számú főút, ez a város ütőere. A helyi lakosok is előszeretettel használják belső közlekedésre, mivel a vele párhuzamosan haladó Rákóczi út rendkívül rossz állapotban van. A korábbi években lezajlott dunai árvizek idejében a forgalmat a Rákóczi út bonyolította. A több tíz tonnás teherautók teljesen tönkretették az egyébként sem korszerű utat. A vis major pályázatokon erre az útra kért felújítási támogatásokat rendre megtagadták. Az utak állapotának rendbe hozására az Önkormányzat nehéz anyagi helyzetére való tekintettel csak pályázati forrás felhasználásával gondolhatunk. Ehhez a város bevételeinek növelése is szükséges, mert a pályázati önrészek sem állnak rendelkezésre

9.2 Elkerülő, illetve tehermentesítő út létrehozása

A települést elkerülő illetve tehermentesítő út létrehozására tanulmányterv készült, mely a Börzsönyön keresztül hidakon, alagutakon kelet-nyugati irányba vinné el a forgalmat a Dunakanyar belső útjairól. Sajnos a túl drága költségvetés miatt ennek konkrét tervezésére és kivitelezésére a mai napig nem került sor.

9.3 Kamionforgalom csökkentése

A kamionforgalom csökkentése a települési úthálózat terheltsége, illetve azok folyamatos romlása miatt nagyon időszerű. Több kísérlet történt a vasúti, illetve a vízi szállítás „helyzetbe hozására”, de eddig ezek a kezdeményezések kudarcot vallottak. A szállítványozási szakemberek szerint a szállítatók mai igénye nem teszi lehetővé a nagy mennyiségű, egy fuvarban történő szállítást.

9.4 Komp forgalmi rendjének rendezése

A Nagymaros-Visegrád közötti kompátkelési lehetőség megfelelő minőségben szolgálja ki az igényeket. A komp üzemeltetője, az Atlantis Kft. évente pályázik felújítási és fejlesztési támogatásokra, melyek lehetővé teszik a komp minőségének legalább szinten tartását. Ezeknél a pályázatoknál az Önkormányzat mindig támogatja az üzemben tartót. A komp forgalmi rendjét az eddigi igények határozták meg. A Megyeri híd átadása óta jelentős forgalom csökkenés állt be, mely üzemeltetési szempontból hátrányosan érinti az üzemeltetőt. A további zökkenőmentes üzemeltetéshez szükség van működési támogatás előteremtéséhez, és a jelenlegi szabályozásnak megfelelő három oldalú szerződés kidolgozására. Ebben a szerződésben a két part önkormányzata és az üzemben tartó rögzítene az együttműködés feltételeit.

9.5 Parkolók számának növelése

A szűk utcácskák végett szükséges új parkolókat kialakítani, mivel a hétfégyi turistaforgalom következtében gyakorlatilag a Fő tér környékén szabad parkolót nem lehet találni. A parkolóhelyek kialakítására a MÁV-al történt egyeztetés nyomán P+R parkoló létrehozása vált lehetővé. A település utcáin történő parkolási lehetőségek kidolgozásához az Önkormányzat megrendelésében tervezőket kell megbízni, és a tervek végrehajtására pályázati forrást keresni.

10. Ivóvíz ellátás

Nagymaros belterületén az ivóvízellátás közel 100 %-osan kiépült, de még vannak háztartások, melyek nem kötöttek rá a vezetékes ivóvízre. Jelenleg önkormányzati üzemeltetésben van több mint 25 db közkút amelyek számának csökkentése az elmúlt évek tendenciájának megfelelően továbbra is szükséges. A továbbiakban a turisták által látogatott településrészekben, illetve turistaútvonalak mentén kerül meghagyásra 7-10 közkút. Az egyes ingatlanoknak önálló vízbekötést kell a közterületi közhálózatról kiépíteni és egy teleknek csak egy vízbekötés építése engedélyezhető. Belterületen, illetve beépítésre szánt területen új házi vízbekötést létesíteni csak az elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózatra való rákötést követően szabad.

Mindenféle házi-kút létesítése engedélyköteles. (Amennyiben a tervezett kút házi vízszükséglet kielégítése céljából készül és a tervezett vízhasználat nem haladja meg az 500 m³/év mennyiséget, valamint a talajvíz réteget, illetve az első vízadó réteget csapolja meg, akkor az Önkormányzat jegyzője engedélyezi a kút létesítését. Minden egyéb esetben a területileg illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az engedélyező hatóság.)

10.1 Vízbeszerezés létesítményei

A Nagymaros Alsómező néven ismert részén csápos kutak találhatóak, amelyek a település ivóvízellátásához szükséges vízmennyiséget szolgáltatják. Ezt a vizet a vízmű társaság megfelelő kezelés és tisztítás után felszivattyúzza a település magas pontjain kialakított tárolókba, ahonnan megfelelő nyomással kerül az ivóvíz a háztartásokba.

10.2 Védterületek

Az ivóvízbázis védelmének érdekében 3 db védőövezet került kialakításra a HÉSZ-ben. Ezek a védett területeken minden olyan tevékenységet tilt az Önkormányzat, illetve a Vízmű társaság, mely a vizek tisztaságát bármilyen módon befolyásolhatná. A hidrogeológiai védőidommal érintett területen bármely építés csak a 123/1997.

(VII. 18.) Kormányrendelet 5. Mellékletében rögzített előírásainak figyelembe vételével lehetséges.

10.3 Üzemeltető szervezet

DMRV Zrt. (2600 Vác, Derecske utca 4/a)

11. Zöldterület gazdálkodás

A közterületi zöldfelületek (közparkok, közkertek, fasorok, közlekedési területek zöldfelületei) növényállományának lehetőség szerinti maximális védelmét, megóvását biztosítani kell.

A zöld terület többi területhez viszonyított aránya nem romolhat! Ezt a célt a felsőbb jogszabályok mellett az Önkormányzat is megfogalmazta a HÉSZ-ben. Továbbá, növénycsere, áttelepítés, visszavágás, fa csonkolása, esetleg kivágása csak kertészeti szakvélemény, kertépítészeti terv alapján végzett munkálatok, illetve kertészeti fenntartás, felújítás esetén történhet. Fakivágás, csonkolás engedélyezhető még közvetlen baleset- (vagy élet-) veszély elhárítása érdekében és a fa biológiai pusztulása esetén.

Közparkokat, közkerteket, utcai fasorokat, továbbá közintézmények kertjeit érintő beavatkozások (létesítés, felújítás, rekonstrukció, átépítés stb.) csak kertépítészeti terv (kisebb jelentőségű esetekben kertészeti szakvélemény) alapján végezhető.

A városban a közterületi zöldfelületek, továbbá védettnek minősülő kertek, országos vagy helyi műemléki védelem alatt álló épületek telkein lévő növényzet, fák károsodásával járó tevékenység esetén – a helyi önkormányzat által előírható pótlási kötelezettségen túl – növénykártérítési (fapótlási) díj állapítható meg a károkozó terhére akkor is, ha a tevékenységet egyébként engedéllyel végzi.

Mindezen intézkedések a zöldterület megtartását, illetve annak esetleges növelését célozzák különös tekintettel a hely szellemének megtartására.

11.1 Fő tér fenntartása és virágosítása

A városok legtöbbet látogatott és legfontosabb színtere a fő-tér. Ahhoz, hogy a Fő tér megfelelő állapotban legyen szükséges a növényeket rendszeresen metszeni, öntözni, megújítani. A továbbiakban fontos cél az elöregedett vadgesztenyefák száraz ágainak eltávolítása, illetve későbbiekben szükséges az elöregedett állomány felújítása. Ezekről az Önkormányzat mellett évről évre civil szervezet is gondoskodik.

11.2 Magyar utca rendezése

A település turisták, és a helyiek által is leglátogatottabb utcája a Magyar utca. A 2010-es évben sikeresen pályázott az Önkormányzat a közterületek felújítására, melyben várható az utca átépítése, faltól falig történő burkolat csere, megfelelő mennyiségű zöldfelület kialakításával. A burkolat alatti közműfelújítások egyeztetése a szolgáltatókkal megtörtént. Az utca környezetrendezése lehetőséget ad a városközpont méltóbb és környezetbe illőbb megjelenésének elérésére.

11.3 Duna-part rendezése

A Duna parton, található Hunyadi sétány és Béla sétány esetében korábban óriási jegenyefák voltak, amelyek balesetveszélyessé váltak és kivágásra kerültek. A megmaradt fák esetében szintén tapasztalható a faágak kiszáradása és folyamatos letöredezése, amelyet a későbbiekben szükséges lesz eltávolítani. Középtávú céljaink egy nagyobb szabású part-

fásítási és virágosítási program, amelynek részét képezi a Széchenyi sétányon található játszótér fejlesztése és a hozzá tartozó parkosítás is. A Duna-parton igazi korzósági lehetőséget kívánunk teremteni, még a sötétedés utáni időszakokra is. Megfogalmazott célunk a sétányok világításának kialakítása, a padok szemetesek és járófelületek felújítása. További célunk a hajóállomás alatti területen Duna-parti napozó kialakítása.

11.4 Egyéb közparkok és zöldterületek

Az előregedő és balesetveszélyessé váló fák esetében szükséges tervszerű kivágásokat beiktatni, illetve rendszeresen pótolni a kivágott fák számának többszörösével. Ennek célja a hektikussá váló időjárás viszontagságainak kiküszöbölése. A nyári hónapokban a szálló por megkötése, illetve a hirtelen lezúduló esővizek felfogása elpárologtatása.

12. Természetvédelem

Táj- és természetvédelem

Nagymaros közigazgatási területét érintően országos jelentőségű védett természeti területek esetében (nemzeti park) a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága, helyi jelentőségű védett természeti területeket érintően a helyi önkormányzat polgármesteri hivatala az első fokú természetvédelmi hatóság. A védett területeket érintő építési munkák, illetve a területek állapotát befolyásoló egyéb tevékenységek csak az első fokú természetvédelmi hatóság előzetes hozzájárulásával végezhetők

Környezetvédelem

A HÉSZ-ben megfogalmazott általános előírások

Levegőtisztaság-védelem

Levegőtisztaság-védelmi szempontból a kibocsátási (emisszió) illetve a légszennyezettségi (immisszió) határértékek a 14/2001 (V.9) KöM-EüM-FVM e.rend. szerint veendő figyelembe. Egyéb kérdésekben (pl. helyhez kötött, mozgó és vonalszerű légszennyező forrásokkal kapcsolatos előírások, védelmi övezetek kiterjedése, bűzzel járó tevékenységek) a 21/2001.(II:14.) Korm. rendeletben (A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról) foglaltak alapján kell eljárni. A város területén hulladék nyílt téri, vagy háztartási tüzelőberendezésben történő égetése (kis mennyiségű háztartási papír és fahulladék kivételével), továbbá veszélyes hulladék égetése (vagy más formában történő ártalmatlanítása) nem engedhető meg.

Állattartó telep és egyéb, kellemetlen szaghatást, bűzt okozó létesítmény, lakóterülethez 300 m-nél közelebb nem létesíthető.

Gázenergia felhasználása esetén, utcafronton parapet konvektorok egészségügyi szempontból nem alkalmazhatók.

Talaj (föld) védelem

A termőföldön történő beruházások építési engedélyezési eljárásába a talajvédelmi hatóságot be kell vonni. Az építési engedélyezési dokumentációba talajvédelmi tervrészletet kell beépíteni, mely talajtani szakvéleményen alapulva részletes földtömegszámításokat tartalmaz a mentendő humuszvagyonnal kapcsolatban. Az építés kezdetekor a humuszos feltalajt a műszakilag szükséges vastagságban le kell termelni, külön deponálni, és lehetőség szerint az érintett hrsz.-ú területen – a munkálatok befejezésekként – legfelső réteggként visszateríteni. A feleslegben maradó humuszos feltalajt egyéb területen felhasználni csak a talajvédelmi hatóság nyilatkozata alapján lehet.

A be nem épített telkeknek, illetve a telkek zöldfelületeinek allergiakeltő gyomnövényektől (különösen a parlagfűtől) való megóvása a tulajdonosok kötelessége.

Nem burkolt felületeken hulladék, illetve útszázási és egyéb a talajra, felszín alatti vizekre

potenciálisan káros hatású anyag ideiglenesen sem helyezhető el.

A hígtrágya termőföldre való kijuttatása engedélyköteles tevékenység, melyhez az engedélyt a talajvédelmi hatóság adja ki.

Területek feltöltése csak engedély alapján, szennyeződésmentes anyaggal (kőzet, föld, homok, esetleg építési törmelék) történhet.

Vizek védelme

A keletkező szennyvizet csatornahálózatba kell vezetni, ahol erre nincs lehetőség, csak zárt rendszerű szennyvíztároló engedélyezhető.

Az élővizeket terhelő szennyező üzemi vízkibocsátásoknál - a technológiai fegyelem betartása mellett - a vizeket kezelni, tisztítani kell.

A meglévő és távlati vízbázisok védelmét biztosítani kell. Az utak szilárd burkolattal történő ellátásával egy időben a csapadékvíz-elvezetést is meg kell oldani. A felszín alatti vizek állapota szempontjából Nagymaros teljes területe fokozottan érzékeny besorolású.

12.1 Szelídsztyenyés területek védelme

A Károly Róbert által telepített Nagymarosi szelídsztyenyések esetében az Önkormányzat sikeresen pályázott egy kutatási programra, ahol a fákat fertőző gombák típusai feltérképezésre kerültek. Kifejlesztésre került egy legyengített gombatorzs, amelynek kijuttatásával a károsító törzsek terjedése meggátolható. A pályázat keretein belül kialakításra került egy mintaterület, ahol a védekezés szakszerű megvalósításával példát kívánunk mutatni azoknak a magán tulajdonosoknak, akik ebben a programban eddig nem vehettek részt. Reméljük lesz lehetőség további védekezésre, illetve újabb fák telepítésére is a következő pályázati fordulóban. Ezek keretén szeretnénk megvalósítani a régi sztyenyések minél nagyobb mértékű visszarendezését, függetlenül attól hogy az önkormányzati, erdészeti vagy akár magán területen fekszik.

12.2 Natura 2000-es területek

Felsorolása a mellékletben. Ezen területek besorolásnak megfelelő karbantartásáról, értékeinek megtartásáról, illetve a feltételek szerint lehetséges fejlesztéséről kívánunk gondoskodni.

12.3 Alsómezői parcellák természeti értékei

A Nagymarosi kultúrtáj Magyarország egyik kiemelkedő természeti csodája. Az itt folyó gazdálkodás az idők során segítette megőrizni az itt élő állat és növényvilág sokszínűségét és azt a látképet, amely nélkül a Dunakanyar elképzelhetetlen lenne. A gyümölcsösök gyakorlatilag Mátyás király óta a környék éléskamrájaként szolgáltak. Több száz éves gyümölcsfa fajták kihaltak hitt képviselőit lehet – mint élő génbankokat - a réteken felfedezni, melyek ártéri jellegükből adódóan ellenállóak a kártevőkkel szemben és jobbra nem is igényelnek permetezést. A tradicionális művelési módokra alapuló, *emberi léptékű családi gazdaságokra épülő, kímélő termelés* feltámasztása és ennek *bioproduktumai* egyértelműen piacképes termékei lennének városunknak. Az ehhez szükséges szakértelem és művelési hagyományok már így is a kihálás szélén lavíroznak egész Magyarországon. A

szakképzett emberek, elsősorban a fiatalok elvándorlása a kistelepülésekről megállíthatatlan folyamatnak tűnik. Nagymaros viszont e téren rendelkezik még talán némi potenciállal és az újabb generációk számára átadható évszázados tudással. Kár volna veszni hagyni.

A helyi életközösség – a nagyváros lakó szemszögéből nézve – egzotikus, földművelős mindennapi programjai önmagukban is komoly turisztikai vonzerőt képviselnek. Tájtermékbolttal, tájtermékfesztiválokkal, tanösvényekkel, bemutatásra szánt mintagazdaságokkal válhatna teljessé a *tájkulturizmus*.

12.4 Ökoturizmus fejlesztése

A település közigazgatási határain belül egyre többen foglalkoznak újra földműveléssel és állattartással. Ők azok. Akik szakmailag menthetik a menthetőt, és akikre számítunk az ökoturizmus megvalósításánál. Mind a lovagoltatásnál, állatsimogatásnál, mind a helyi elismert növények termesztésénél és értékesítésénél kiemelt figyelmet kell fordítanunk ezekre a gazdákra. Elismeréssel, önkormányzati segítségnyújtással, támogatások biztosításával szeretnénk elérni, hogy a pusztulás helyett újra virágzásnak induljon a helyi gyümölcsstermesztés, állattartás illetve ezek bemutató létesítménye.

12.5 Borturizmus fejlesztése

Lassan hagyománnyá válik Nagymaroson a borverseny, mely idézni hivatott a múltat, és a múlt alapjain újjáépülő mai borászat egyik kiteljesedését jelenti.

Pillantsunk először néhány gondolat erejéig a múltba, aztán a helyi borászat jelenéről és eredményeiről ejtünk néhány szót. Nagymaros valaha mezőváros volt, az itt élő népek a gyümölcs- és ezen belül a szőlőtermesztéssel is foglalkoztak. Ősidők óta megtalálhatók a szőlőtermesztés hagyományai, és a római korból megmaradt emlékek is bizonyítják, hogy itt jelentős bortermelés folyt. Később a magyarok letelepedése után az 1300-as évekből már találtak írásos emlékeket, melyekben a „bortized”, vagy a „szőlőbirtoklási jog” egyértelműen bizonyítja a bortermelés jelenlétét, jelentőségét.

I. Károly kedvezményeket adott a szőlőtelepítőknek, majd a XVI. századból maradt írásokban találkozhatunk a nagymarosi szőlőskertek leírásával. A bortermést már a középkorban is pincékben helyezték el, amiket általában kőbe vagy földbe vájtak, így alakultak ki Nagymaros löszös, agyagos domboldalain a pincerendszerek. Ezek hatalmas labirintusokat alkottak, melyet a török időkben védelmi célokra is használtak. A járványokkal teli korokban a könnyű borokat víz helyett is itták, a fertőzések elkerülése végett. A bor fontos kereskedelmi csereeszköz volt. A XVI. sz. végére a bortermelés a legszerényebb keretek között is a megélhetés egyik legbiztosabb formája volt keresettség és fogyasztása következtében. A XVIII. sz.-i betelepülések és a közlekedés fejlődésével indult igazi virágzásnak a gyümölcsstermesztés és kereskedelem. A betelepített hesseniek nagy mesterei voltak szőlőkertészetnek, szaktudásukat kamatoztatták, és itt is meghonosították. A gőzhajó és a vasút lehetővé tette, hogy a szüretelt szőlőt, és a bort gyorsan el tudják szállítani, és itthon, vagy akár külföldön, mint például Bécsben vagy Prágában, el lehessen adni. Az akkori prések, és dézsmaházak még ma is megvannak, és reméljük hamarosan a nagyközönség számára is láthatók lesznek.

A szőlőtermesztésben az I. világháború okozott először törést, majd az utána következő iparosodás és a II. világháború teljes pusztulást hozott. A kitelepítések után szinte alig maradt gazda, aki szőlővel, gyümölccsel foglalkozott volna. A pincék javát elhanyagolták, elhagyták, vagy más funkciót adtak nekik.

Manapság szerencsére egyfajta visszarendeződés látszik. A felújított pincék száma évről évre növekszik, a nagymarosi pincekultúra reneszánszát kezdi élni. Ugyan a Dunakanyarra nem teljesen illik a mai értelemben vett borvidék elnevezés, hiszen alig néhányan rendelkeznek saját

szőlővel. Azonban a környéken termelt szőlőkből a tehetséges nagymarosi borászok igen jó minőségű bort állítanak elő.

Az így előállított borok értékesítésére szeretnénk a jövőben lehetőséget teremteni, illetve a pincék további kialakításával és bemutatásával turisztikai látványosságot létrehozni.

13. Környezeti nevelés

Nagymaros Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a környezeti nevelésre. A közterületek rendben tartásával példát mutatunk a városlakóknak, rendeleteinkkel kötelezzük őket az ingatlanukkal szomszédos közterületek tisztántartására, azok művelésére. A kihelyezett hulladékgyűjtők számának növelésével csökkenteni kívánjuk az eldobált hulladék mennyiségét. Éves takarítási akcióinkkal nemcsak rendet teszünk az aktuális területeken, de az abban részt vevőknek, és az arról tudomással bíróknak bemutatjuk a helyes magatartási módokat.

13.1 Általános iskolában környezetvédelem hangsúlyozása

Az iskolások oktatásában nemcsak a napi oktatásnak része a környezet védelmére és ápolására irányuló tananyag. Diákjaink évente erdei iskolákban, illetve Kittenberger nevéhez fűződő rendezvényeken kiemelt témaként versengenek, tanulnak, és tesznek a környezet védelméért.

14. Energia-megtakarítás ösztönzése az intézményeknél és háztartásoknál

Fontos program nemcsak környezetvédelmi okokból, hanem költségvetési szempontból is az elavult nyílászárók cseréje hőszigetelt ablakokra, a fűtőrendszerek korszerűsítése radiátorcsere, thermofejek beszerelése, programozható termosztátok beépítése. Szeretnénk az intézményekben a jelenlegi korszerűtlen berendezések helyett, megújuló energiaforrásokat használó, gazdaságos és környezetbarát eszközöket beépíteni. Ezek megvalósítására pályázati források előteremtésén dolgozunk.

15. Havária tervek

15.1 Árvíz

Nagymaros város Önkormányzata a korábbi árvízi helyzetek kialakulása során egyéb lehetőség nem lévén a zsákolásos mentést valósította meg. Óriási lakossági és vállalkozói összefogással minden ilyen alkalommal sikeresen védték meg a települést.

Természetesen az Önkormányzat rendelkezik katasztrófavédelmi tervvel, mely tartalmazza az árvízi védekezési folyamatok szabályozását is.

A Helyi Építési Szabályzat külön foglalkozik az árvízzel érintett területekkel, melyben leírják, hogy a területen építés csak akkor engedélyezhető ideiglenesen elhelyezendő létesítmény, ha az a vizes medret, vagy vízgazdálkodási célú területet közvetlen nem érinti, a víz mozgását nem befolyásolja, a vizes meder karbantartását, az árvízi- belvízi védekezést, csapadékvíz elvezetés lehetőségét nem akadályozza. Az érintett vizes meder kezelőjének a hozzájárulása esetén a jegyző adhat létesítési engedélyt. A létesítési engedélyben rögzíteni kell a létesítmény fenntarthatósági idejét és utána a helyreállítási kötelezettséget. A határidő lejártakor a jegyző köteles a létesítmény elbontásáról és a helyreállítás végrehajtásáról intézkedni.

A hullámtérben, a hullámterek hasznosításáról szóló rendelet alapján – akár végleges, akár ideiglenes célú – bármely olyan beruházás, amely közvetlen érinti a vízgazdálkodási területet, vagy/és érinti a víz mozgását (akár felszín felett, akár felszín alatt), vagy/és befolyásolja-akadályozza a vizes meder karbantartását, az árvízi-belvízi védekezést, a csapadékvíz elvezetés lehetőségét, akkor a megvalósításának feltétele az illetékes szakhatóság hozzájárulása. Az úszóműállás és úszóműves kikötőhely, yacht kikötő, egyéb vízparthoz kötött létesítmények part éltől a mederbe való benyúlása nem okozhat vízvisszatorlódást, nem akadályozhatja a víz szabad mozgását, továbbá nem akadályozhatja a vízfolyás használatát, a legkisebb vízállásnál is a hajózási szélességet szabadon kell hagyni, ennek konkrét méretét az érintett vízfolyás kezelője határozza meg.) Kikötő/kikötőhely létesítése csak tervtanácsi állásfoglalás és elvi építési engedély alapján lehetséges. Kikötő/kikötőhely (a meglévő komp és hajóállomáson túl) a szabályozási tervben jelölt partszakaszon egyáltalán nem létesíthető. A hullámtérben, a hullámterek hasznosításáról szóló rendelet alapján nem engedélyezhető építés megvalósításának feltétele, a beruházással érintett terület hullámtérből történő kivétele. A terület hullámtérből való kivételét vízjogi engedély alapján lehet megvalósítani. Építési, létesítési engedélyt adni csak a tervezett beruházás mentett oldalon való elhelyezése esetén szabad.

15.2 Partfalomlás

Korábbi évtizedekben a partfalak kialakítását és felújítását célzó pályázatok segítségével az Önkormányzat igyekezett a partfalak omlását megakadályozni, illetve a már leomlott partfalakat felújítani. Ezen pályázatok Nagymaros geológiai adottságait tekintve rendkívüli fontosságúak, de sajnos az elmúlt években kiírásuk rendre elmaradt. Reméljük az új kiírások ismét lehetővé teszik ezen feladatok elvégzését, hiszen a szóban forgó partfalak a település lakott részein életveszélyt is okozhatnak.

15.3 Nyári Hőségriadó

Ha a napi középhőmérséklet 25 fok közelében vagy felette alakul a meleg fokozottan megviseli az emberi szervezetet. Erre tekintettel hőségriadó esetén a következőkre hívjuk fel a lakosság figyelmét: A lakások felmelegedése úgy akadályozható meg, ha becsukják az ajtót, ablakot és besötétítenek. Este, éjszaka érdemes átszellőztetni a helyiségeket friss levegővel. Az elveszített folyadékot folyamatosan pótolni kell. Az idősekre, betegekre és a kisgyermekre különösen oda kell figyelni hőségben. A kirándulók, utazók, nyaralók mindig vigyenek magukkal elegendő folyadékot.

A munkahelyen történő megfelelő munkavégzéshez ilyen esetekben az önkormányzat kellő mennyiségű ásványvizet biztosít a kollégáknak, vagy különösen meleg idő esetén rendkívüli munkaszünetet rendel el.

15.4 Viharok csapadékelvezetése

A csapadékvíz elvezetéséről a korábbi évtizedekben elhelyezett műtárgyak gondoskodnak. Ezek karbantartása, illetve korszerűbb műtárgyra való lecserélése időszerű. Pályázati lehetőségek függvényében elsősorban a hegyi utcák kiépítését kell megvalósítani, melyeket az alábbi szabályozás figyelembe vételével kell megvalósítani:

A csapadékvíz élővízbe történő bevezetése előtt hordalékfogó műtárgy elhelyezése kötelező. A csapadékvíz elvezetését biztosító rendszer szállítóképeségét egészen a végbefogadóig

ellenőrizni kell minden 0,5 ha-t meghaladó telekterületű beruházás, telekosztás engedélyezése esetén. A keletkező többlet felszíni víz továbbvezethetőségét a befogadásig biztosítani kell. A 20, illetve annál több gépkocsit befogadó parkolókat kiemelt szegéllyel kell kivitelezni. Ezekről a parkoló felületekről és a szénhidrogén szennyezésnek kitett gazdasági területek belső útjairól összegyűlő csapadékvíz csak hordalék és olajfogó műtárgyon keresztül vezethető a csatornahálózatba. Szilárd burkolat nélkül, vagy gyephézagos burkolattal parkoló létesítése tilos.

Csapadékvíz a későbbiekben építendő szennyvízcsatorna hálózatba nem vezethető!

A telekhatárra épített épületek ereszcatornáit csak terepszint alatt szabad az utcai vízelvezető hálózatba vezetni.

A nyílt árkos vízelvezető hálózat feletti kocsi behajtók az árok vízszállító képességét nem korlátozhatják. Az átérés méretét úgy kell meghatározni, hogy az, vízvisszaduzzasztást ne okozzon, a vízszállítás akadálymentes legyen. Egy telekre csak és kizárólag egy átérés létesíthető (gépkocsi és gyalogos beközlekedést is figyelembe véve!).

A város számára kiemelt jelentőségű (a fő utcán, a településközpont vegyes, központi vegyes terület-felhasználású) területen nyílt csapadékvíz elvezető árok nem építhető, a csapadékvíz elvezetésére zárt csapadékcatorna kiépítése szükséges.

Ahol nem épül zárt csapadékcatorna, ott a felszíni vizek elvezetése nyílt, egy-, illetve kétoldali árokhálózat vagy folyóka építésével történhet.

A völgyfenéki vízmosás jellegű utak rendezése során a burkolatot csésze szelvényként kell kialakítani.

A csésze szelvényt burkolattal kell ellátni az erózió és a lefolyás sebességének csökkentése céljából.

16. Mellékletek (HÉSZ-ből)

Helyi védelem tárgyai:

Országos védelem tárgyai

Régészeti lelőhelyek

Katasztrófavédelmi terv

Telepítésre javasolt fás szárú növényfajok listája

Natura 2000 területek felsorolása

Melléklet:

**Telepítésre javasolt fás szárú
növényfajok listája**

Külterületen, beültetési kötelezettségű
területekre (őshonos fajok):

FÁK: Megjegyzés

Nagytermetű fák

Acer platanoides
Acer pseudoplatanus
Betula pendula
Carpinus betulus
Fraxinus angustifolia subsp. pannonica
Fraxinus excelsior
Populus nigra
Populus termula
Prunus avium
Quercus cerris
Quercus petraea
Quercus robur
Salix alba
Tilia cordata
Tilia platyphyllos
Ulmus laevis
Korai juhar
Hegyi juhar
Közönséges nyír
Közönséges gyertyán
Magyar kőris
Magas kőris
Fekete nyár
Rezgő nyár
Madárcseresznye
Csertölgy
Kocsánytalan tölgy
Kocsányos tölgy
Fehér fűz
Kislevelű hárs
Nagylevelű hárs
Vénicszil
vízközelbe
vízközelbe
vízközelbe
vízközelbe
vízközelbe
Középtermetű fák
Castanea sativa
Malus sylvestris

Prunus padus

Pyrus pyraeaster
Sorbus aucuparia
Sorbus torminalis
Ulmus minor
Szelídgesztenye
Vadalma
Májusfa, zselnicemeggy
Vadkörte
Madárberkenye
Barkóca berkenye
Mezei szil

Kistermetű fák

Acer campestre
Acer tataricum
Cerasus mahaleb
Colutea arborescens
Fraxinus ornus
Laburnum anagyroides
Quercus pubescens
Salix caprea
Staphylea pinnata
Mezei juhar
Tatárjuhar
Sajmeggy
Sárga borsófa
Virágos kőris
Közönséges aranyeső
Molyhos tölgy
Kecskefűz
Mogyorós hólyagfa

CSERJÉK:

Talajtakarók:

Vinca minor
Közönséges borostyán
Kis télizöld meténg

Alacsony cserjék (

Prunus tenella
Rosa pimpinellifolia
Rubus caesius
Spiraea media
Törpemandula
Jajrózsa
Hamvas szeder

Szirti gyöngyvessző

Középtermetű cserjék

Cerasus fruticosa
Cotoneaster niger
Lonicera xylosteum
Rosa canina
Csepleszmeleggy
Fekete madárbirs
Ükörke lonc
Gyepűrózsa
Magas cserjék
Berberis vulgaris
Cornus mas
Cornus sanguinea
Coryllus avellana
Crataegus laevigata
Crataegus monogyna
Euonymus europeus
Euonymus verrucosus
Ligustrum vulgare
Prunus spinosa
Salix cinerea
Viburnum lantana
Viburnum opulus
Közönséges borbolya
Húsos som
Veresgyűrű som
Közönséges mogyoró
Kétfibés galagonya
Egybibés galagonya
Csíkos kecskerágó
Bibircses kecskerágó
Közönséges fagyal
Kökény
Rekettyefűz
Ostorménfa
Kányabangita
vízközelbe
Utak mellé, illetve csak belterületre (nem
őshonos fajok):

FÁK

Aesculus hippocastanum
Catalpa bignonioides
Koelreuteria paniculata
Paulownia tomentosa
Populus simonii 'Fastigiata'
Sophora japonica
Vadgesztenye
Szívlevelű szivarfa
Bugás csörgőfa
Császárfűz
Kínai jegenyenyár

Japánakác
CSERJÉK
Chaenomeles japonica
Forsythia x intermedia
Philadelphus coronarius
Pyracantha coccinea
Spiraea x vanhouttei
Symphoricarpos albus
Syringa vulgaris
Japán madárbirs
Aranyvessző
Jezsámen
Tűztövis
Kerti gyöngyvessző